

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, or. Chișinău, MD - 2004, Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025
cu privire la Curtea Constituțională și pct. 8 lit. g) din Regulamentul privind procedura de
examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, aprobat prin Decizia Curții
Constituționale nr. AG-1 din 27.05.2025

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: STEFANCO

2. Prenume: SERGIU

3. Funcția: Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

4. Adresa: MD - 2004, Republica Moldova, or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 105

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității art. 2 pct. 2), art. 8 alin. (1) și (3) și art. 30 alin. (2) din Legea nr. 39 din 06.03.2025 (*în vigoare din 01.01.2026*) privind organizarea și funcționarea camerelor agricole (*Publicată în Monitorul Oficial Nr. 167-169 art. 196, 03-04-2025*) precum și omisiunea de reglementare a posibilității de a deveni membru a camerelor agricole în mod voluntar.

Susținem că prevederile contestate contravin următoarelor reglementări din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 9. Principiile fundamentale privind proprietatea

„[...] (3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sânt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 16. Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 41. Libertatea partidelor și a altor organizații social-politice

„(1) Cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și, în condițiile legii, participă la alegeri.

(2) Partidele și alte organizații social-politice sunt egale în fața legii.

(3) Statul asigură respectarea drepturilor și intereselor legitime ale partidelor și ale altor organizații social-politice. [...]”

Articolul 126. Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale,

crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Dreptul la asociere, consfințit în articolul 41 din Constituție, prevede posibilitatea cetățenilor de a se asocia, în mod liber, în partide sau formațiuni social-politice sau alte tipuri și forme de organizații, care nu au scopuri lucrative și nu urmăresc obținerea sau împărțirea unor beneficii.

În Hotărârea nr. 28 din 21 februarie 1996, Curtea a statuat că: „[Dreptul la asociere] prevede posibilitatea cetățenilor de a se asocia, în mod liber, în partide sau formațiuni social-politice, [...] sau alte tipuri și forme de organizații [...], cu scopul de a participa la viața politică, științifică, socială și culturală, sau de a-și realiza o serie de interese legitime comune.”

Libertatea de asociere în oricare alte structuri sau organizații este garantată de acte internaționale prin prisma art. 4 din Constituție, care prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Astfel, libertatea de asociere este consacrată în art. 20 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care prevede că orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică și că nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație. Reglementări similare sunt cuprinse în art. 11 din Convenția Europeană, precum și în art. 21 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Susținem obținerea, prin efectul Legea nr. 39/2025, de către orice persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare a statutului de membru a camerelor agricole încalcă principiul liberei asocieri.

Statul poate impune asocierea în cadrul camerelor agricole doar persoanelor fizice. Impunerea asocierii obligatorii persoanelor juridice în asociații încalcă art. 9 alin. (3) și art. 126 din Constituție, or, persoanele juridice au liberă inițiativă economică, iar statul este obligat să asigure o concurență loială, economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială. În context, obligativitatea unei persoane juridice de a fi membru a camerelor agricole, alături de alți concurenți, încalcă principiul liber al pieței și creează premise pentru apariția unei concurențe neloiale, bazată pe coordonarea activității comerciale sau pe apariția unor presiuni economice pe alți membri ai camerelor agricole.

Un alt argument cu privire la neconstituționalitatea prevederilor invocate la pct. II din prezenta sesizare îl reprezintă și condițiile de a fi membru al camerelor agricole.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea nr. 39/2025, calitatea de membru al camerei agricole regionale este obținută, prin efectul prezentei legi, de către orice persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) practică activitate de întreprinzător în domeniul agricol pe teritoriul Republicii Moldova;

b) are sediul în aria de activitate a camerei agricole regionale respective;

c) deține cu drept de posesie și folosință cel puțin două hectare de teren agricol arabil sau cel puțin un hectar de teren ocupat de culturi perene sau legume în câmp deschis, sau cel puțin 0,1 hectare de legume pe teren protejat, sau un număr de animale mai mare decât cel prevăzut de Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară pentru exploatațiile nonprofesionale. Posesia și folosința asupra bunurilor agricole trebuie exercitate exclusiv în scopul practicării activității de întreprinzător în domeniul agricol.

Astfel, legea nu reglementează și situațiile întreprinzătorilor din domeniul agricol care deține cu drept de posesie și folosință mai puțin de două hectare de teren agricol arabil sau mai puțin de un hectar de teren ocupat de culturi perene sau legume în câmp deschis, sau mai puțin de 0,1 hectare de legume pe teren protejat, sau un număr de animale mai mic decât cel prevăzut de Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară pentru exploatațiile nonprofesionale. În acest sens, impunerea unor condiții stricte pentru a deveni membri ai camerelor agricole referitor la suprafața terenului gestionat sau la numărul de animale contravine și principiului egalității consfințit de art. 16 din Constituție, iar acestor persoane li se încalcă dreptul de asociere în cadrul camerelor agricole pe criterii subiective.

Prevederile art. 9, art. 16, art. 41 și art. 126 din Constituția Republicii Moldova sunt încălcate și prin omisiunea reglementării posibilității întreprinzătorilor din domeniul agricol de a deveni membru voluntar, prin depunerea unei cereri în acest sens.

În conformitate cu art. 174 alin. (2) din Codul civil nr. 1107/2002, organele împuternicite să exercite o parte din funcțiile (atribuțiile) Guvernului posedă personalitate juridică doar dacă aceasta decurge din prevederile legii sau, în cazurile expres prevăzute de lege, din actele autorităților administrației publice centrale sau locale.

Însă, analizând prevederile Legii nr. 39 din 06.03.2025, în special, atribuțiile camerei agricole, nu observăm ca acestea i se deleagă careva competențe ale autorităților administrației publice centrale, care ar justifica statutul de persoană juridică de drept public.

În acest sens, cu titlu de exemplu, menționăm și alte organizații profesionale constituite prin lege, dar **care nu au statut de persoană juridică de drept public**, precum:

- Uniunea Avocaților, care potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatura, este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară, și este persoană juridică, are patrimoniu și buget propriu;

- Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care conform art. 49 alin. (1) și (2) din Legea nr. 113/2010 privind executorii judecătorești, este o asociație profesională necomercială din care fac parte toți executorii judecătorești, fiind persoană juridică care activează în baza de statut; Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare

sunt exacte.

- Camera Notarial, care este o organizație profesională, cu personalitate juridică, cu patrimoniu și buget proprii, potrivit art. 43 alin. (3) din Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor.

În această ordine de idei, evidențiem că potrivit practicii juridice, organizațiile profesionale sunt instituite prin legi, fiindu-le stabilite forma juridică de organizare de persoane juridice, pentru care motiv, considerăm că **camerele agricole nu pot avea statut de persoană juridică de drept public.**

Articolul 30 alin. (2) din Legea nr. 39 din 06.03.2025 stabilește că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare poate delega realizarea unor activități Camerei Agricole Naționale, în modul și condițiile stabilite de lege. În acest context, invocăm neclaritatea legii la acest aspect, or, legiuitorul nu a stabilit clar care activități pot fi delegate, iar această prevedere va duce la existența unui raport de subordonarea camerelor agricole față de instituțiile statului.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Prin prezenta sesizare, solicităm Curții Constituționale a Republicii Moldova:

- declararea sesizării ca fiind admisibilă;
- declararea ca fiind neconstituțională a sintagmei „de drept public” din art. 2 pct. 2) a Legii nr. 39 din 06.03.2025 (*în vigoare din 01.01.2026*) privind organizarea și funcționarea camerelor agricole;
- declararea ca fiind neconstituțională a prevederilor art. 8 alin. (1) și (3) din Legea nr. 39 din 06.03.2025 (*în vigoare din 01.01.2026*) privind organizarea și funcționarea camerelor agricole;
- declararea ca fiind neconstituțională a prevederilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 39 din 06.03.2025 (*în vigoare din 01.01.2026*) privind organizarea și funcționarea camerelor agricole;
- declararea ca fiind neconstituțională a omisiunii de reglementare în Legea nr. 39 din 06.03.2025 a posibilității de a deveni membru a camerelor agricole în mod voluntar.

V - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Digitally signed by Ștefanco Sergiu
Date: 2025.12.19 15:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Semnătura autorului sesizării: